

100 EKOFAKTÓW, O KTÓRYCH KAŻDY MÓWIĆ POWINIEN

SCENARIUSZE LEKCJI/ZAJĘĆ/WARSZTATÓW
EKPRESOWE EKOGRY I EKOZABAWY

POLSKA PÓŁKA
FILMOWA

SZKOŁA JĘZYKA
I KULTURY POLSKIEJ
UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NAWA

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

JUSTYNA SZLACHTA-IGNATOWICZ

CZY POLSCE GROZI SUSZA?

100 EKOFAKTÓW, O KTÓRYCH
KAŻDY UCZĄCY SIĘ POLSKIEGO
MÓWIĆ POWINIEN

REDAKCJA I PROJEKT: AGNIESZKA TAMBOR

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

NAWA

SZKOŁA JĘZYKA
I KULTURY POLSKIEJ

SKOŁA POLSKA
FILMOWA

Poziom grupy:

B2+

Grupa wiekowa:

młodzież i dorośli

Cel zajęć:

ukazanie zagrożeń wynikających z nieodpowiedzialnego korzystania z zasobów wodnych;
wdrażanie nawyków dbania o środowisko;
rozwijanie znajomości leksyki z zakresu geografii Polski (ukszałtowanie terenu, rzeki), rodzina wyrazów związanych ze słowem „susza”;
kształtowanie umiejętności usystematyzowania (opisania lub omówienia) tekstów pochodzących z internetu;
kształtowanie kompetencji społecznych z zakresu dbania o środowisko (ochrony zasobów wodnych)

Lekcja rozwija wszystkie sprawności językowe.

Metody pracy:

pogadanka, praca z tekstem źródłowym, metoda impresyjna i ekspresyjna, metoda praktyczna

Potrzebne pomoce dydaktyczne:

brystol, mazaki, pisaki, kredki

KARTA PRACY

LEKSYKA

Na mapie konturowej Polski zaznacz: na zielono – niziny, na żółto – wyżyny, na czerwono – góry. Na niebiesko zaznacz mniej więcej bieg najważniejszych (największych) polskich rzek. Porównaj swój wynik pracy z mapą, zamieszczoną w internecie.

Wyjaśnij, co to jest nizina, wyżyna, góry. Podaj po trzy przykłady tych form ukształtowania terenu, występujące na terenie Polski. Wymień trzy najważniejsze rzeki Polski.

KARTA PRACY

CZYTANIE

- Przeczytaj tekst.
- Powiedz, jakie są przyczyny suszy.
- Co oznaczają wyróżnione wyrazy? Podaj ustnie ich definicje.

180 z ponad pół tysiąca **stacji hydrologicznych** w Polsce alarmuje o **suszy**. Z dnia na dzień liczba rośnie, choć to dopiero początek lata. Nic nie wskazuje, by miało być lepiej, susza się rozprzestrzenia - mówi hydrolog Grzegorz Walijewski (...).

„Obecna susza jest **zjawiskiem długotrwałym**. Można stwierdzić, że towarzyszy nam z krótkimi przerwami od 2014 roku” – wyjaśnia Grzegorz Walijewski (...). Dodaje, że pojedyncze, nawet bardzo intensywne **opady**, nie są w stanie znacząco poprawić **sytuacji hydrologicznej**. Aby tak się stało, musiałyby padać długotrwanie i w prawie całym kraju.

Już teraz wiele regionów Polski zмага się z **niedoborem wody**. Najtrudniejsza sytuacja panuje na północy i w centrum kraju. Mogą tam pojawić się utrudnienia w **zaopatrzeniu w wodę** z płytkich ujęć wód podziemnych oraz z ujęć komunalnych.

Prognozy na najbliższe dni nie napawają optymizmem. Temperatury w weekend osiągną nawet 35 stopni, a to oznacza gwałtowne **parowanie wody**. Będą co prawda opady towarzyszące burzom, ale one nie poprawią sytuacji hydrologicznej.

Jak przestrzega Walijewski, także obecne **prognozy długoterminowe** na lato nie dają nadziei; przewidują temperatury powyżej normy oraz opady (co najwyżej w normie).

„Zatem zagrożenie suszą będzie w dalszym ciągu rosnąć” - mówi hydrolog. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej wydał szereg ostrzeżeń przed suszą hydrologiczną.

Cztery etapy suszy

„W przypadku suszy wyróżniamy kilka jej etapów. Pierwszym jest susza meteorologiczna. Stwierdzamy ją, kiedy przez dłuższy czas nie obserwujemy opadów lub ich **deficyt**” — wyjaśnia Grzegorz Walijewski.

Susza glebowa, będąca następstwem suszy meteorologicznej, charakteryzuje się spadkiem **wilgotności gleby** poniżej wartości pozwalającej zaspokoić potrzeby wodne roślin.

Susza hydrologiczna pojawia się z kolei, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej pewnego określonego poziomu oraz gdy znacząco obniża się zwierciadło wód podziemnych.

„Oszczędnie korzystajmy z wody w domu. Jeśli będą opady, łapmy deszczówkę i wykorzystajmy w okresach suchych do podlewania trawnika, mycia samochodu czy do prania” - apeluje Walijewski, zapytany, co może zrobić każdy z nas w obliczu narastającej suszy.(PAP)

ŹRÓDŁO: [HTTPS://FORSAL.PL/LIFESTYLE/AKTUALNOSCI/ARTYKULY/8772660.HYDROLOG-O-SYTUACJI-W-POLSCE-SUSZA-SIE-ROZPRZESTRZENIA.HTML](https://forsal.pl/lifestyle/aktualnosci/artykuly/8772660.hydrolog-o-sytuacji-w-polsce-susza-sie-rozprzestrzenia.html)

KARTA PRACY

GRAMATYKA

Uzupełnij zdania wyrazami w odpowiedniej formie (dopełniacz).

Najbliższe opady nie poprawią _____ (sytuacja hydrologiczna).

Jest początek _____ (lato), a gleba jest już bardzo sucha.

Wiele regionów Polski zмага się z niedoborem _____ (woda).

Obecne prognozy długoterminowe na lato nie dają _____ (nadzieja).

W Polsce występuje deficyt _____ (opady).

Susza glebowa jest następstwem _____ (susza meteorologiczna).

Susza glebowa charakteryzuje się spadkiem _____ (wilgotność)
_____ (gleba).

Wysokie temperatury wpływają na gwałtowne parowanie. _____ (woda).

Susza hydrologiczna pojawia się, gdy obniża się zwierciadło _____ (wody podziemne).

FONETYKA

Przeczytaj głośno wiersz Małgorzaty Strzałkowskiej.
Wyłóżcie w grupie „mistrza recytacji”.

STRASZNA SUSZA

W Szczekocinie, w strasznej głuszy,

Straszna susza, chaszczce suszy.

„Ale susza” – szepce grusza.

Liszka w podróż nie wyrusza,

wietrzyk drzewem nie poruszy,

szczaw nie puszy pióropuszy,

nie zatrzeszczą skrzydła chrząszcza

i nie przemkną węże w gąszczach.

Każdy krzaczek i stworzenie ma na suszę
uczulenie,

wszak, gdy susza wszystko suszy,
każdy suszy ma po uszy.

Lecz, gdy deszcze spadną ze trzy,
wszystkim w chaszczach się polepszy.

KARTA PRACY

LEKSYKA

LEKSYKA

Podane wyrazy przyporządkuj do właściwej kategorii:

suszarka, suszarnia, susz, susza, suszyć, suszarnictwo

FRAZEOLOGIZMY

Co oznaczają podane frazeologizmy? Dopasuj znaczenia.

- suszyć komuś głowę
- suszyć/szczerzyć zęby
- o suchym chlebie
- nie zostawić na kimś suchej nitki
- zmoknąć do suchej nitki

ktos uśmiecha się szeroko, odstania przy tym swoje zęby

ktos natrętnie kogoś o coś prosi

ostro kogoś skrytykować

być bardzo przemoczonym

głodować

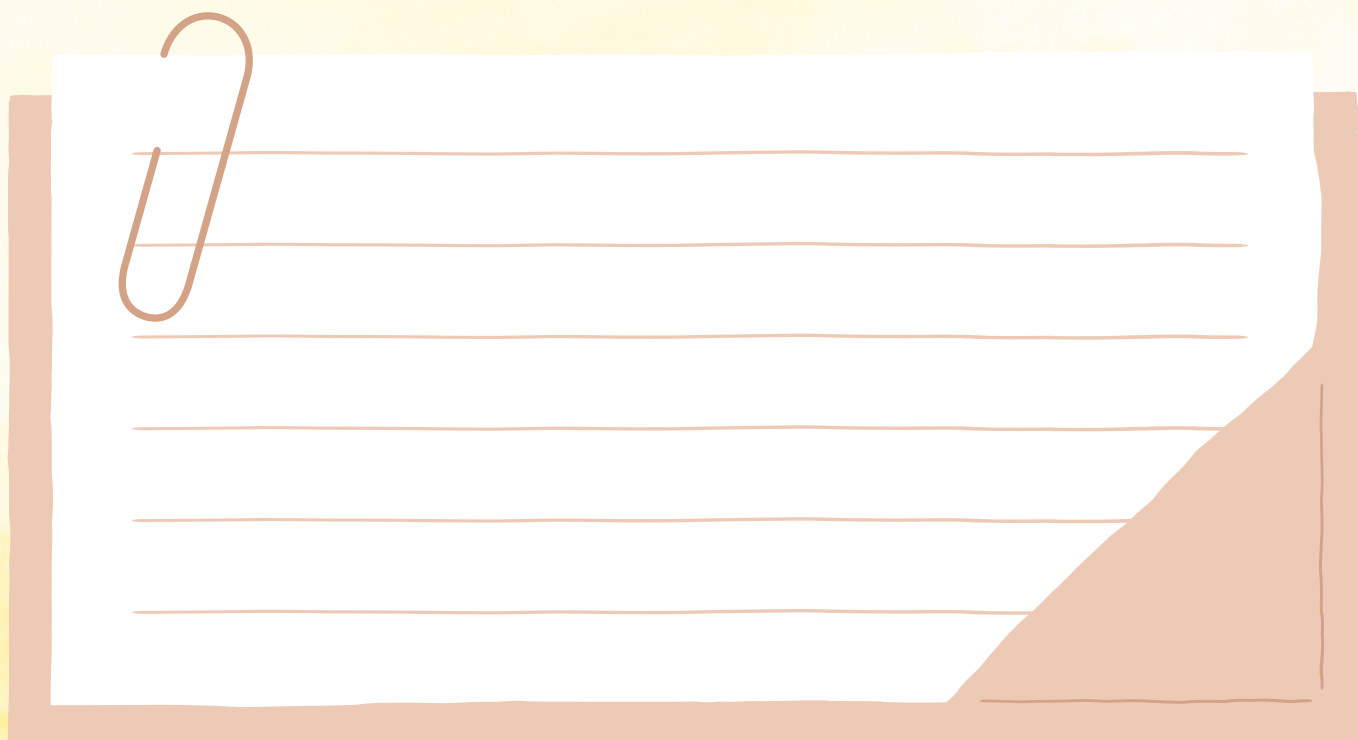
KARTA PRACY

MÓWIENIE

- W jaki sposób rzeki mogą wpływać na życie człowieka? Omów temat w grupie, a następnie przygotuj plakat ilustrujący temat.
- Coraz częściej mówi się o wysychaniu rzek. Dlaczego wysychają rzeki? Jaki ma to wpływ na życie człowieka?

PISANIE

- Napisz list do kolegi/koleżanki, w którym napiszesz, co on/ona może zrobić w obliczu narastającej suszy.
- Stwórz listę dwudziestu sposobów zapobiegania suszy. Podziel „inicjatywy” na prywatne, lokalne i globalne.

REDAKCJA: AGNIESZKA TAMBOR

PROJEKT I POMYSŁ: AGNIESZKA TAMBOR

autorki scenariuszy:

Agnieszka Tambor (Polska Półka Filmowa, Uniwersytet Śląski w Katowicach)

Justyna Hanna Budzik (Lekcje o Filmie, Uniwersytet Śląski w Katowicach)

- Marta Burza (Polski Dzisiaj)
- Marta Chrzczanowicz (Filmowe zwierzęta)
- Dominika Ciapa
- Justyna Pilak (Polish Anywhere)

Paulina Stasiak (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Szkoła Języka i Kultury Polskiej)

- Katarzyna Gryniewicz

Magdalena Nowak-Kaczmarek (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Szkoła Języka i Kultury Polskiej)

- Anna Smajdor (Politechnika Śląska)
- Justyna Szlachta-Ignatowicz
- Marika Tylkowska
- Sandra Walecka (Polski na Emigracji)
- Joanna Waszkowska (II Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Mysłowicach, Pałac Młodzieży im prof. A. Kamińskiego w Katowicach)
- dorota kweczlich

Zamysłem działań podejmowanych w projekcie „100 ekofaktów, o których każdy uczący się polskiego mówić powinien” jest realizacja „Celów Zrównoważonej Edukacji Języków Obcych na Rzecz Klimatu”. Pierwszy z nich to budowanie i umacnianie pozytywnego obrazu oraz prestiżu Polski w świecie. Chcemy pokazać „ekologiczną i klimatyczną” pozycję Polski na arenie międzynarodowej. Atrakcyjność gospodarcza i ekonomiczna jest współcześnie bezpośrednio powiązana z zainteresowaniem językiem i kulturą danego kraju. Jeśli Polska chce zachęcić młodych ludzi z innych krajów np. do studiowania (lub podejmowania nauki naszego języka w swoich krajach), musi prezentować się jako kraj nowoczesny i świadomy roli, jaką źródła energii, kryzys klimatyczny czy zrównoważony rozwój odgrywają i odgrywać będą w przyszłości. Drugim celem projektu jest włączenie w ramy nauczania języka polskiego jako obcego treści kluczowych z perspektywy współczesnej edukacji w ogóle. Ujęte z perspektywy teoretycznej idee związane z ekologią trzeba połączyć z nauczaniem słownictwa i struktur z zakresu tej tematyki oraz z propozycjami praktycznego wykorzystania nabytej wiedzy. Nauczanie i uczenie się treści związanych z „ekologią” musi wiązać się z wykorzystaniem wiedzy w projektach społecznych, a także zachęcaniem uczestników do samodzielnego zgłębiania tematów – zwiedzania, poznawania świata i ciągłego zmieniania go na lepsze.

(Na podstawie artykułu: „Ekolottodydaktyka polonistyczna – potrzeba i prawo XXI wieku”, aut. Agnieszka Tambor)

Projekt „100 ekofaktów, o których każdy uczący się polskiego mówić powinien” jest finansowany przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w ramach programu Promocja Języka Polskiego

www.polskapolkafilmowa.pl

www.sjikip.us.edu.pl

